

ROBERT
HOLDSTOCK

FANTASY MASTERS

ROBERT
HOLDSTOCK

MITAGO

Traducere din limba engleză
de Mircea Pricăjan

PALADIN

pentru Sarah
cariath ganuch trymllyd bwystfil

*M-a încercat un sentiment al recunoașterii...
era aici ceva ce cunoșteam de când venisem pe lume,
doar că nu am știut...*

Ralph Vaughan Williams
referindu-se la momentul descoperirii
folclorului și muzicii populare britanice

Mulțumiri

Doresc să-i mulțumesc lui Allan Scott, al cărui *Îndrumar anglo-saxon pentru vizitarea Ellorgaesten*, scris special pentru mine, mi-a fost de mare folos. Mulțumiri deosebite și lui Milford – pentru entuziasmul care a inspirat viziunea.

Cuvântul *mitago*, inventat de George Huxley, trebuie să fie pronunțat cu accentul pe *a doua silabă*.

Prolog

Edward Wynne-Jones Esq.
College Road nr. 15,
Oxford

Edward,

Trebuie neapărat să te întorci la Cabană. Te rog, nu întârzia nici măcar o oră! Am descoperit un al patrulea drum care duce în adâncul pădurii. Pârâul însuși. Acum e de-a dreptul băcător la ochi: o cale acvatică! Duce direct prin vortexul exterior de frasini, dincolo de poteca în spirală și Cascada de Piatră. Cred că poate fi folosit pentru a intra chiar în inima pădurii. Dar e nevoie de timp, întotdeauna e nevoie de timp!

Am găsit un grup de oameni numit *shamiga*. Locuiesc dincolo de Cascada de Piatră. Păzesc vadurile râului, dar spre marea mea bucurie sunt și bucuroși să istorisească – povestitorilor le spun „vorbitori ai vieții”. Vorbitorii lor a vieții este o fetiță care își vopsește fața într-o nuanță tare de verde intens și rostește poveștile cu ochii închiși, astfel încât zâmbetele sau încruntările celor care ascultă să nu poată impune o „schimbare” a personajelor din poveste. Am auzit multe de la ea, dar cel mai important a fost un fragment din ceea ce nu poate fi decât povestea lui Guiwenneth. Este o versiune pre-celtică a mitului, dar sunt convins că are legătură cu fata. Iată ce am reușit să înțeleg:

„Într-o după-amiază, după ce-a ucis un cerb cu coarne în opt colțuri, un mistreț de două ori cât statul unui om și după ce a vindecat de maniere proaste patru sate, *Mogoch*, un șef de trib, s-a așezat pe țărnișă ca să se odihnească. Era atât de mare în faptă și făptură, că avea capul pe jumătate acoperit de nori. Ca să-și răcorească picioarele, le-a scufundat în marea de la poalele falezelor. După care s-a întins pe spate și a asistat la întâlnirea a două surori pe propriu-i pânțec.

Cele două surori erau gemene, la fel de frumoase, cu vorba la fel de aleasă și hărăzite cântărețe la harpă. Cu toate astea, o soră luase în căsătorie pe conducătorul unui mare trib și aflase apoi că este stearpă. Înfățișarea ei devenise la fel de acră ca laptele lăsat prea mult la soare. Cealaltă soră se căsătorise cu un luptător exilat, al cărui nume era *Peregu*. *Peregu* sălășluia în viroagele adânci și în uscăciunile pădurii de departe, dar se înfățișa iubitei lui sub forma unei păsări de noapte. Acum, ea îi oferise un copil – o fată –, dar, din pricina exilării lui *Peregu*, sora cu față acră venise împreună cu o oștire ca să-i ia pruncul.

Avu loc o sfadă aprigă și multe arme se încleștară. Iubita lui *Peregu* nici nu apucase să dea un nume copilei când sora ei înșfăcă iute ghemotocul înfășurat în haine grele și îl ridică deasupra capului, vrând să o boteze ea.

Doar că cerul se întunecă și zece coțofene apărură. Aceștia erau *Peregu* și ai săi nouă tovarăși de spadă, preschimbați prin vraja pădurii. *Peregu* plonjă și își apucă odorul în gheare, și zbură spre înaltul cerului, dar un țințaș îl doborî cu praștia. Copila căzu, însă celelalte păsări o prinseră și o duseră de acolo. Astfel, ea fu botezată *Hurfathma*, ceea ce înseamnă «fata crescută de coțofene».

Căpetenia *Mogoch* a urmărit toate acestea cu amuzament; totuși, simțea respect față de *Peregu* cel mort. A luat de jos mica pasăre și a făcut-o să-și recapete forma omenească. Se

temea totuși că va strivi sate întregi dacă va săpa un mormânt cu degetul. Așa că Mogoch l-a azvârlit pe exilatul cel mort în gura sa și și-a smuls un dinte pe care să-l așeze în chip de monument. În felul acesta, Peregu a fost îngropat sub o lespede înaltă de piatră albă, într-o vale care respiră.“

Nu încape nicio îndoială că aceasta *este* o formă timpurie a poveștii lui Guiwenneth și cred că înțelegi de ce sunt emoționat. Ultima dată când fata a fost aici, am reușit să o întreb de ce este tristă. E pierdută, mi-a spus ea. Nu reușea să găsească valea care respiră și lespede albă a răposatului ei tată. *Este* una și aceeași. O știi, o *simt*! Trebuie să o chemăm din nou. Trebuie să mergem iarăși dincolo de Cascada de Piatră. Am nevoie de ajutorul tău.

Cine știe când și unde se va încheia războiul acesta? Fiul meu cel mare va fi înregimentat curând, iar Steven, la scurt timp după aceea. Voi avea o mai mare libertate să explorez pădurea și să mă întâlnesc cu fata.

Edward, *trebuie să vii*.

Cu cele mai bune gânduri,
George Huxley.
decembrie '41

Partea întâi
Mitago

Unu

În luna mai a anului 1944, am primit hârtiile de recrutare și am plecat la război fără tragere de inimă, întâi participând la instruire în Districtul Lacurilor, apoi fiind trimis peste Canal, în Franța, alături de Regimentul 7 de Infanterie.

În ajunul plecării mele, cuprins de resentimente din cauza faptului că tata nu afișa nici cea mai mică grijă față de siguranța mea, m-am dus, pe când dormea, la masa lui de scris și am rupt o pagină din caietul său, jurnalul în care își consemna, în tăcere, obsesiv, rezultatele muncii. Fragmentul purta, simplu, data de „34 august“ și l-am citit de multe ori, mirat de incomprehensibilitatea lui, dar mulțumit că furasem măcar o parte infimă din viața lui, care să-mi țină de urât în acele momente dureroase de singurătate.

Însemnarea începea cu un comentariu amar la adresa greutăților din viața sa – gestionarea Cabanei de Stejar, căminul familiei noastre, necesitățile celor doi fii și dificila relație cu soția sa, Jennifer. (Îmi amintesc că, pe atunci, mama era irecuperabil bolnavă.) Se încheia cu un pasaj memorabil prin incoerența lui:

O scrisoare de la Watkins – e de acord cu mine că în anumite momente ale anului, aura dimprejurul zonei împădurite poate ajunge chiar și până la casă. Trebuie să meditez la implicațiile acestui lucru. El vrea să afle puterea vortexului de stejari pe care l-am măsurat. Ce să-i spun? Categorie, nu despre primul mitago. Am observat, de asemenea, că îmbogățirea zonei pre-mitago este mai persistentă,

dar concomitent cu asta mi-e clar că pierd noțiunea scurgerii timpului.

Prețuiesc această bucată de hârtie din multe motive, dar în special pentru interesul pasional de-un moment sau două manifestat de tata – și totuși, sensul cuvintelor lui îmi era refuzat, așa cum chiar el îmi refuza apropierea paternă. Tot ce iubea el era tot ceea ce eu uram.

Am fost rănit la începutul lui 1945 și, când s-a încheiat războiul, am izbutit să rămân în Franța, ducându-mă în sud spre a-mi trăi convalescența într-un sat de pe dealurile de dincolo de Marsilia, unde am stat cu un vechi prieten al tatei. Era un loc unde domneau căldura și uscăciunea, nemișcarea și lentoarea; îmi petreceam timpul stând în piața satului și m-am adaptat repede acelei comunități restrânse.

Pe parcursul aceluși lung an 1946, soseau lună de lună scrisori din partea fratelui meu, Christian, care se întorsese la Cabana de Stejar după război. Erau misive informative, ample, dar se simțea în ele o notă tot mai pronunțată de tensiune, și era clar că relația lui cu tatăl nostru se deteriora rapid. De la bătrânul însuși nu am primit nici măcar o vorbă; de altfel, nici nu mă așteptam la asta. Mă resemnasem demult cu faptul că, în cel mai bun caz, mă privea cu totală indiferență. Toți membrii familiei reprezentaseră un amestec nedorit în munca lui, iar vinovăția sa față de faptul că ne neglijașe și, în special, pentru că o împinsese pe mama să-și pună capăt zilelor se transformase cu rapiditate, în primii ani ai războiului, într-o nebunie isterică ce putea fi realmente înfricoșătoare. Ceea ce nu însemna că țipa întruna; dimpotrivă, cea mai mare parte a vieții și-o trăia într-o contemplare tăcută, ca o transă, a pădurii de stejari care ne împrejmuia casa. Enervante la început, din pricina distanței pe care o puneau

între el și familie, acele lungi perioade de tăcere au devenit o binecuvântare, îmbrățișate fără rețineri.

A murit în noiembrie 1946, de o boală care îl chinuia de ani de zile. Când am aflat vestea, m-am simțit rupt între reticența de-a mă întoarce la Cabana de Stejar, la marginea moșiei Ryhope din Herefordshire, și convingerea că fratele meu Christian suferea. Era singur acum, în casa în care ne trăiserăm copilăria împreună. Mi-l imaginam hoinărind prin camerele goale, șezând poate în biroul jilav și insalubru al tatei și amintindu-și orele de negare, izul de lemn și compost pe care îl trăgea bătrânul după el pe ușile cu panouri de sticlă, după expedițiile în adâncul pădurii întinse pe câte o săptămână. Pădurea se extinsese în odaia aceea ca și când tata n-ar fi suportat să stea departe de tufărișurile umede și de poienile răcoroase înconjurată de stejari nici măcar atunci când ne oferea dramul de atenție. Făcea asta în singurul fel pe care îl știa: spunându-ne tuturor – dar mai ales spunându-i fratelui meu – povești despre pădurea străbună din spatele casei, despre ținutul primordial stăpânit de stejari, frasini, fagi și alte soiuri de copaci, în mijlocul căruia, în beznă (a spus el odată), încă mai puteau fi auziți, și mirosiți, și găsiți după urme mistreți sălbatici.

Mă îndoiesc că a văzut vreodată o atare creatură, dar în seara aceea, pe când stăteam în camera mea cu vedere spre sătucul de pe dealuri (scrisoarea lui Christian era un ghemotoc pe care încă îl mai strângeam în mână), mi-am amintit clar cum ascultasem grohăitul înfundat al unui animal de pădure și auzisem tropotul greoi și tacticos al unei vietăți masive mișcându-se înăuntru, spre cărarea șerpuitoare căreia îi spuneam Drumul Adânc, o rută care ducea în spirală chiar spre inima pădurii.

Știam că va trebui să mă reîntorc acasă și totuși mi-am întârziat plecarea cu aproape încă un an. În acest răstimp,

șirul scrisorilor lui Christian s-a întrerupt brusc. În ultima lui misivă, datată 10 aprilie, scria despre Guiwenneth, despre neobișnuita lui căsnicie și spunea voalat că voi fi surprins de adorabila fată pentru care el își pierduse „inima, mintea, sufletul, rațiunea, puțința de-a găti și cam toate celelalte, Steve“. I-am transmis felicitări, desigur, dar altă comunicare între noi n-a mai avut loc câteva luni bune.

În cele din urmă, am scris ca să-i spun că vin acasă, că voi sta la Cabana de Stejar preț de câteva săptămâni și că apoi îmi voi găsi locuință într-un sat vecin. Mi-am luat rămas-bun de la Franța și de la comunitatea care devenise o parte așa însemnată din viața mea. Am călătorit spre Anglia cu autobuzul și trenul, cu feribotul și apoi din nou cu trenul. Pe 20 august am ajuns cu șareta trasă de cai la șina de cale ferată în paragină care mărginea uriașa moșie. Cabana de Stejar era situată de cealaltă parte a terenului, la distanță de șase kilometri și jumătate pe drumul de centură, dar se putea ajunge la ea străbătând direct câmpiile și zona împădurită a moșiei. Am decis să adopt o rută intermediară și astfel, trăgând după mine cum puteam mai bine valiza burdușită, am pornit de-a lungul taluzului acoperit de iarbă al șinelor, aruncând din când în când un ochi peste zidul înalt de cărămidă roșie care desemna granița moșiei, încercând să văd prin semiîntunericul codrului de pini.

În scurt timp, copacii și zidul s-au terminat și terenul s-a deschis în câmpii înguste mărginite de copaci, la care puteam ajunge sărind un pârleaz de lemn șubred, aproape complet acoperit de mărăcini și tufișuri de mure în rod. Am părăsit astfel domeniul public și am pătruns către sud pe cărarea care șerpuia, ocolind codrul și firul de apă numit „pârâul șovăielnic“, ajungând la casa cotropită de iederă – căminul meu.

Era dimineța târziu și extrem de cald când am dat cu ochii, în depărtare, de Cabana de Stejar. Undeva în stânga mea auzeam huruitul unui tractor. M-am gândit la bătrânul Alphonse Jeffries, cel însărcinat cu bunul mers al fermei, și odată cu amintirea chipului său surâzător și bătut de vreme au venit imagini cu iazul morii în care dădeam la știucă din bărcuța lui cu vâsle.

Amintirea calmului iaz al morii mă bântuia și m-am îndepărtat de cărarea sudică, înaintând prin urzici înalte până la brâu și un desiș de arbuști de frasin și păducel. Am ieșit aproape de malul bălții largi și umbroase, din care bună parte era ascunsă de întunericul arboretului des de stejar aflat de cealaltă parte a ei. Aproape ascunsă în rogozul care aglomera malul apropiat al iazului era barca din care eu și Chris pescuiserăm cu ani în urmă; vopseaua ei albă se cojise aproape complet și, chiar dacă părea să fi rămas impermeabilă, mă îndoiam că mai putea suporta greutatea unui om matur. Nu am deranjat-o, ci am dat ocol malului și m-am așezat pe treptele de ciment aspru ale adăpostului șubred pentru bărci; de acolo am scrutat luciul bălții unduindu-se sub atingerea agitată a insectelor și a alunecării câte unui pește aproape de suprafață.

— Două bețe și o bucată de sfoară... doar de asta e nevoie.

Vocea lui Christian m-a luat prin surprindere. Probabil venise de la Cabană pe o cărăruie ascunsă în spatele șopronului. Încântat, am sărit în picioare și m-am întors spre el. Șocul provocat de aspectul lui a fost ca o lovitură fizică și cred că a observat și el asta, chiar dacă l-am cuprins imediat în brațe și i-am oferit o îmbrățișare puternică, frățească.

— Trebuia să văd din nou locul acesta, am spus.

— Știu la ce te referi, a zis el, desprinzându-ne din îmbrățișare. Eu însumi vin deseori aici.